

DOMSTOL- ADMINISTRASJONEN

NORGES DOMSTOLER

Årsrapport 2023

Samisk forum i domstolene

Jahkediđáhus 2023

Duopmostuoluid Sámi forum

Samisk forum for domstolene i Norge ble opprettet av Domstoladministrasjonen i 2015. Forumet skal gjennom sitt arbeid bidra til å styrke samisk rettssikkerhet i domstolene og Finnmarkskommisjonen. Samisk forum skal behandle spørsmål av betydning for ivaretagelsen av samenes rettssikkerhet. Med dette menes alle saksområder der hensynet til samisk språk, kultur og samfunnsliv har betydning, både for den enkelte og for det samiske folk.

Samisk forum skal i henhold til mandatet bestå av sju personer og være rekruttert blant dommere, jordskiftedommere og andre ansatte i domstolene. Det er også ønskelig at Utmarksdomstolen for Finnmark og Finnmarkskommisjonen skal være representert. Det er en forutsetning at medlemmer av samisk forum har god kjennskap til samisk kultur og samfunnsliv. Samisk forum hadde slik sammensetning i 2023

- sorenskriver Finn-Arne Schanche Selfors, leder, Indre og Østre Finnmark tingrett
- sorenskriver Ingrid Johanne Lillevik, Salten og Lofoten tingrett
- sorenskriver Jens Morten Nesseth, Østre Innlandet tingrett
- administrativ leder Gro Dikkanen, Finnmarkskommisjonen
- jordskifterettsleder Dagfinn Kleveland, Finnmark jordskifterett
- lagdommer Susann Funderud Skogvang, Hålogaland lagmannsrett
- lagmann Nils Asbjørn Engstad, Hålogaland lagmannsrett og leder av Utmarksdomstolen for Finnmark

Duopmostuollohállddahus ásahii 2015:s Sámi foruma Norgga duopmostuoluide. Foruma galgá iežas bargguin váikkuhit nannet sámi riektesihkkarvuoda duopmostuoluin ja Finnmarkkokommišuvnnas. Sámi forum galgá meannudit áššiid main lea mearkkašupmi fuolahit sápmelaččaid riektesihkarvuoda. Dáinna oaivvilduvvo buot áššesurggiid main lea mearkkašupmi sámi gillii, kultuvrii ja servvodateallimii, sihke eaŋkilolbmuide ja sámi álbmogii.

Sámi foruma:s galget mandáhta ektui leat čieža olbmo geat galget leat rekruterejuvvon duopmáriid, eanajuohkinduopmáriid ja earáid bargiid gaska duopmostuoluin. Dat maid sávahahtti ahte Finnmarkku Meahcceduopmostuollu ja Finnmarkkokommišuvdna ovddastuvvo. Dat eaktuduvvo ahte sámi forum miellahtut dovdet bures sámi kultuvrra ja servvodateallima. Sámi forum:s lei dákkár čeahkkádus 2023:s.

- sundi Finn-Arne Schanche Selfors, Sis- ja Nuorta Finnmarkku diggegotti jodiheaddji
- sundi Ingrid Johanne Lillevik, Sálto ja Lofáhta diggeriektá
- sundi Jens Morten Nesseth, Østre Innlandet diggegoddi
- hálldahuslaš jodiheaddji Gro Dikkanen, Finnmarkkokommišuvdna
- eanajuohkinrievtti jodiheaddji Dagfinn Kleveland, Finnmarkku eanajuohkinriekti
- ágaduopmár Susann Funderud Skogvang, Holgolátti lágamánneriekti
- lágamánni Nils Asbjørn Engstad, Holgolátti lágamánneriekti ja Finnmarkku meahcceduopmostuolu jodiheaddji

Fra venstre/gurut: Jens Morten Nesseth, Finn Arne Schanche Selfors, Nils Asbjørn Engstad, Gro Dikkanen, Ingrid Johanne Lillevik, Susann F. Skogvang og/ja Dagfinn Kleveland.

AKTIVITETER I 2023

Møter i forumet

Samisk forum holdt ett styringsgruppemøte og to seminarer i 2023. Forumet behandlet blant annet rullering av handlingsplanen, status i arbeidet med nye medlemmer i forumet. I lys av Fosen-saken har forumet også vurdert behovet for særlige kompetansetiltak for medarbeidere og dommere, og har henvendt seg til kompetansekomiteene om at at domstolenes kompetansekomiteer prioriterer kompetansetiltak knyttet til arealbrukskonflikter.

Seminarer

En del av oppdraget til Samisk forum er å bidra til kompetanseheving, informasjonsutveksling og kunnskapsdeling. Forumet skal arbeide for økt bruk av samisk språk og ivaretagelsen av den samiske rettskultur i rettspleien, slik det følger av internasjonal urfolksrett. Som en oppfølging av denne delen av mandatet, arrangerte Samisk forum to seminarer i 2023.

2023 DOAIMMAT

Foruma čoačkkimat

Sámi forum doalai ovtta stivrrenjoavkku čoačkkima ja guokte seminára 2023:s. Foruma meannudii eret eará doaibmaplána molsuma, bargguid stáhtusa foruma ođđa miellahtuiguin. Fosen- ášši olis lea forum veardidan dárbbu erenoamáš gelbbolašvuodadoaimmaide mielbargiide ja duopmáriidda, ja lea váldán oktavuoda gelbbolašvuodakomiteain dainna ávžžuhusain ahte duopmostuoluid gelbbolašvuodakomiteat vuoruha gelbbolašvuodadoaimma mat leat čatnon areálageavahanriidduide.

Seminarer

Oassi Sámi foruma doaimmas lea váikkuhit gelbbolašvuodaloktemii, diehtolonohallamii ja máhttojuohkimii. Foruma galgá bargat eanet sámegeielageavaheapmái ja fuolahit ahte sámi riekteskultuvra čuovvuvvo riektedoaimmas, nu go čuovvu riikkaidgaskasaš eamiálbmotrievttis. Dán mandáhtta čuovvuleami olis, lágídii Sámi forum guokte seminára 2023:as.

Røros. april 2023

Det første seminaret ble arrangert på Røros 13. og 14. april 2023.

Tema for seminaret var samisk kultur, språk og reindrift i det sørsamiske området. Seminaret samlet mer enn 40 deltakere fra domstolene i det sørsamiske området.

Målsettingen for seminaret var å gi deltakerne større innsikt i sørsamisk historie og kultur, få kunnskap om sørsamisk språk og utfordringer knyttet til tolking i domstolene, og at deltakerne skulle få innblikk i dagsaktuelle konfliktområder blant annet innenfor reindrift og arealinngrep.

Eksterne innledere og foredragsholdere:

- Direktør Tone Rygg og fagkonsulent Jenny Fjellheim, begge fra Rørosmuseum
- Reineierne Torstein Appfjell og Inge Even Danielsen fra to ulike reinbeitedistrikter
- Reindriftdirektør Siv M. Belbo, Statsforvalteren i Trøndelag
- Tolker Joseph Fjellgren, Daasta

Plaassja, cuoŋománnu 2023

Dat vuosttaš seminárat dollui Plaassja:s cuoŋománu 13. ja 14. b. 2023:s.

Seminára fáddá lei sámi kultuvra, giella ja buozodoallu lullisámi guovllus. Seminára čohkkii eanet go 40 oasseváldi duopmostuoluin lullisámi guovllus.

Ulbmil seminárain lei addit oasseváldiide eanet áddejumi lullisámi historjjás ja kultuvrras, oažžut máhttu lullisámi gielas ja makkár hástalusat leat tulkoma ektui duopmostuoluin, ja oasseváldit besse oahpásmuvvat gustovaš riidoguovlluide eret eará boazodoalus ja areálasisabahkkemis.

Olgguldas álgaheaddjit ja logaldallit:

- direktivra Tone Rygg ja fágakonsuleanta Jenny Fjellheim, guktot Rørosmuseum
- boazodoalli Torstein Appfjell ja Inge Even Danielsen guovtti iešguđetge orohagas
- boazodoalldirektivra Siv M. Belbo, Trøndelagen Stádahálddašeaddji
- tulka Joseph Fjellgren, Daasta

Fra seminaret på Røros. Semináras Plaassjas.

Tana, september 2023

Det andre seminaret ble holdt 27. og 28. september 2023 i Tana.

Tema for seminaret var blant annet hvilken betydning opprettelsen av Indre Finnmark tingrett i 2004 har hatt for utviklingen av samisk språk og samisk rettsbevissthet.

Videre ble belyst betydningen av internasjonalt rett (urfolksrett) i norske domstoler fra 2004 til 2023, og betydningen av samisk rett i norske domstoler. Det ble også holdt innledning om reindriftsrettens utvikling i Finnmark siden 2004, med fokus på saker som har hatt prinsipiell betydning. Seminaret samlet om lag 45 deltakere fra domstolene i Finnmark, Finnmarkskommisjonen, Sametinget og andre.

Seminaret i Tana. Semináras Deanus.

Seminaret markerte også Finn Arne Schanche Selfors sin avgang som sorenskriver for det opprinnelige Indre Finnmark tingrett, og senere som sorenskriver for Indre og Østre Finnmark tingrett. Han ble også takket av som mangeårig leder for Samisk forum.

Eksterne innledere, foredragsholdere og takketalere:

- advokat Gisle Loso
- politimester Ellen Katrine Hætta
- stipendiat Aila Biret H. Selfors
- sametingspresident Silje Karine Muotka
- jurist Bendik Midtkandal
- Professor emerita Kirsti Strøm Bull

[Se program og presentasjoner fra møter og samlinger på domstol.no.](#)

Tana, september 2023

Dat nubbi seminára dollui čakčamánu 27. ja 28.b. Deanus.

Seminára fádda lei eret eará makkár mearkkašupmi Sis Finnmárkku diggegotti ásaheapmi 2004:s lea leamašan sámi giela ja sámi riektedilálašvuhta ovdáneamis.

Viidásat čalmmustahttui makkár mearkkašupmi riikkaidgaskasaš rievttis (eamiálbmotriekti) lea leamašan norgga duopmostuoluin jagis 2004:s gitta 2023 rádjái ja makkár mearkkašupmi sámi rievttis lea Norgga duopmostuoluin. Dat dollui mai sáhkavuorru boazodoallu ovdáneamis Finnmárkkus 2004 rájes, fuomášupmi

áššiide main lea leamašan prinsihpalaš mearkkašupmi. Seminára čohkkii 45 oasseváldi duopmostuoluin Finnmárkkus, Finnmárkokommišuvnnas, sámedikkis ja earát.

Seminára čalmmustii maid Finn Arne Schanche Selfors loahppama sundin ovddeš Sis Finnmárkku diggegottis, ja maŋnelis maddái sundin Sis- ja Nuorta Finnmárkku diggegottis. Son oaččui maid giitosiid iežas mánja jagi jodiheaddji doaimmas Sámi forumas.

Eksterne innledere, foredragsholdere og takketalere:

- advokáhta Gisle Loso
- politijameašttir Ellen Katrine Hætta
- stipendiáhta Aila Biret H. Selfors
- sámediggepresideantta Silje Karine Muotka
- jurist Bendik Midtkandal
- Professora emerita Kirsti Strøm Bull

[Geahča prográmmaid ja presentašuvnnaid čeahkkimin ja čoačkáldagain på domstol.no](#)

Sametingets president Silje Karine Muotka hold tale. Sámediggepresideanta doallá sáhkavuoru.

STEMNINGSBILDER FRA SEMINARET I TANA GOVAT SEMINÁRAS, DEANUS.

Seminaret samlet full rettssal. Seminára čohkki dievva riektesála.

Samisk forum. Sámi forum.

Lett bespining og gode samtaler. Borran ja ságastallan.

Styreleder/ Stivrrajodiheadđji Cecilie Østensen Berglund og domstolleder/ duopmostuollojodiheadđji Finn Arne Selfors Schanche.

Medarbejderne i Indre og Østre Finnmark tingrett. Sis- ja Nuorta Finnmárkku diggegotti mielbargit.

VEILEDER FOR BEHANDLING AV SAMISKE SAKER I DOMSTOLENE

En del av mandatet til Samisk forum er å bidra til utvikling av beste praksis for domstolenes behandling av saker der hensynet til samisk språk, kultur og samfunnsliv har betydning.

I den forbindelse skal forumet kunne gi anbefalinger og uttalelser på et overordnet nivå. Samisk forum har utarbeidet en veileder for behandling av samiske saker i domstolene.

Formålet med veilederen er å bidra til å sikre at domstolene i sitt arbeid med samiske saker har den samme grundighet og høye kvalitet som i øvrige saker. Den overordnede målsetting er at den enkelte same og det samiske samfunnet skal ha høy tillit til at norske domstoler behandler og avgjør saker på en riktig måte. På denne måten vil domstolene samlet sett bidra til at samisk språk, kultur og samfunnsliv sikres og utvikles i den norske rettsstat. Veilederen skal oppdateres med jevne mellomrom.

[Se veilederen for samiske saker under Samisk rettssikkerhet \(domstol.no\)](https://www.domstol.no/se-veilederen-for-samiske-saker-under-samisk-rettssikkerhet)

SAMHANDLING MED ØVRIGE AKTØRER I JUSTISSEKTOREN

Samisk forum skal drøfte felles utfordringer vedrørende den samiske dimensjonen med de øvrige aktørene i rettsvesenet, så som politi og påtalemyndighet, Kriminalomsorgen, advokatene, Konfliktrådet, Sametinget med flere. Samisk forum har i den forbindelse bidratt med innspill til styret i Domstoladministrasjonen om oppfølging av aktuelle tema og dialogen rundt disse med de respektive departementer.

BAGADUS SÁMI ÁŠŠIID MEANNUDEAMIS DUOPMOSTUOLUS

Oassi Sámi foruma mandáhtas lea váikkuhit ovdánahttit buoremus práksisa duopmostuoluid meannudeamis áššiin gos beroštupmi sámi gillii, kultuvrii ja servvodateallimii lea mearkašahtti. Dan oktavuodas galgá foruma sáhttit ovddidit ávžžuhusaid ja cealkámušaid bajitdásis. Sámi forum lea ráhkadan bagadeami sámi áššiid meannudeamis duopmostuoluin.

Ulbmil bagademiin lea váikkuhit ahte duopmostuolut barget sámi áššiin seamma vuđolaččat ja alla kvalitehtain go eará áššin. Bajitdási ulbmil lea ahte ovttaskas sápmelaččas ja sámi servvodagas galgá leat nanu luohtámuš ahte norgga duopmostuolut meannudit ja mearridit áššiid riehta. Dán láhkái váikkuhit duopmostuolut oppalohkái ahte sámi giella, kultuvra ja servvodateallin nannejuvvo ja ovdánahtto norgga riektestádas. Bagadus galgá ođasmahttojuvvot dađistaga.

[Geahča bagadusa sámi áššiid meannudeamis duopmostuoluid Sámi riektasihkarvuodas siiddus \(domstol.no\)](https://www.domstol.no/geahcha-bagadusa-sami-assiid-meannudeamis-duopmostuoluid-sami-riektasihkarvuodas-siiddus)

OVTASDOAIBMA EARÁ AKTEVRRAGUIN JUSTIISASUORGGIS

Sámi forum galgá ságaškušsat oktasaš hástalusaid sámi dimenšuvnna hárrái eará aktevrraguin riektivuogádagas, nu go politiijain ja áššáskuhtineiseváldin, Kriminálafuolahusain, advokáhtaguin, Riidočoavdinráđiin, Sámedikkiin ja vel earáin. Sámi forum lea dan oktavuodas ovddidan cealkámuša Duopmostuollohálldahusa stivrrii čuovvulit áššáigullelaš fáttáid ja gulahallat áššiin guoskevaš departemeanttaguin.

Samisk forum var representert i arbeidsgruppen som utarbeidet rapporten «Samisk rettsikkerhet i justissektoren». Arbeidsgruppen var sammensatt av medlemmer fra domstolene, Kriminalomsorgen, politiet og konfliktrådene. Arbeidsgruppen utarbeidet en kort utredning for hvordan man gjennom å etablere felles ressurser kan styrke den samiske dimensjonen i de ulike deler av justissektoren. Arbeidsgruppens arbeid skal benyttes som innspill til de aktuelle departementer i arbeidet med å styrke samisk rettsikkerhet i justissektoren.

OPPNEVNING AV NYE MEDLEMMER TIL SAMISK FORUM I DOMSTOLENE

Domstoladministrasjonens styre oppnevnte i møte 13. november 2023 nye medlemmer til Samisk forum. Forumet fikk da slik sammensetning:

- lagmann Nils Asbjørn Engstad, leder, Hålogaland lagmannsrett
- jordskifterettsleder Dagfinn Kleveland, Finnmark jordskifterett
- administrativ leder Gro Dikkanen, Finnmarkskommisjonen
- sorenskriver Torbjørn Saggau Holm, Vestre Finnmark tingrett
- sorenskriver Ingrid Eline Eriksen Fjellgren, Indre og østre Finnmark tingrett
- leder Jussi Erik Pedersen, Utmarksdomstolen for Finnmark,
- sorenskriver Lisa Bech, Trøndelag tingrett

Sámi forum ovddastii bargojoavkku mii ráhkadii raporta “Sámi riektesihkarvuoha justiiasuorggis”. Bargojoavku lei ovtastuvvon miellahtuin duopmostuoluin, Kriminálafuolahusas, politiijain ja Riidočoavdinrádis. Bargojoavku ráhkadii oanehis čielggadeami mo oktasaš resursa geavaheapmi sáhtta nann et sámi dimenšuvnna daid iešguđetge osiin justiiasuorggis. Bargojoavkku bargo galgá ovddiduvvot cealkámuššan guoskevaš departemeanttaide barggus nannet sámi riektesihkarvuoda justiiasuorggis.

OĐĐA MIELLAHTUID NAMMADEAPMI DUOPMOSTUOLUID SÁMI FORUMII

Duopmostuollohálldahusa stivra nammadii skábmánu 13.b.2023 čoahkkimis ođđa miellahtuid Sámi forumii. Foruma čoahkkádus šattai ná:

- lágamánni Nils Asbjørn Engstad, jođiheaddji, Holgolátti lágamánneriekti
- eanajuohkinrievtti jođiheaddji Dagfinn Kleveland, Finnmarkku eanajuohkinriekti
- hálddahuš jođiheaddji Gro Dikkanen, Finnmarkkokommišuvdna
- sundi Torbjørn Saggau Holm, Oarje Finnmarkku diggegoddi
- sundi Ingrid Eline Eriksen Fjellgren, Sis-ja Nuorta Finnmarkku diggegoddi
- jođiheaddji Jussi Pedersen, Finnmarkku meahcceduopmostuolu
- sundi Lisa Bech, Tröndelagen digkiereakta

Fra venstre/gurut: leder Nils Asbjørn Engstad, Torbjørn Saggau Holm, Inger Eline Eriksen Fjellgren, Lisa Elin Bech, Gro Dikkanen, Jussi Erik Pedersen og Dagfinn Kleveland.

AVSLUTNING

Samisk forum har fått et oppdatert mandat av Domstoladministrasjonens styre, og ved det en mer strukturert og forutsigbar arbeidsform med noe romsligere økonomiske rammer for virksomheten. Dette inspirerer til fornyet innsats for å fylle den oppgaven forumet er gitt. Samisk forum takker for samarbeidet i 2023, og ser fram til et godt nytt arbeidsår sammen med Domstoladministrasjonen, domstolene, Finnmarkskommisjonen og andre i 2024.

LOAHPAHEAPMI

Sámi forum lea ožžon ođasmáhttun mandáhta Duopmostuollohálddahusa stivrras, mas lea eanet struktuvrralaš ja diehtevaš bargovuohki buoret ekonomalaš rámain. Dát movttiidahtta ođđa bargui dahkat daid bargguid maid forumii lea addon. Sámi forum giitá ovttasbarggu ovddas 2023:as, ja illuda ođđa ja buori bargojahkái ovttas Duopmostuollohálddahusain, duopmostuoluin, Finnmarkokommišuvnnain ja earáin 2024:as.

DOMSTOL- ADMINISTRASJONEN

NORGES DOMSTOLER

Bilde forside:
Fra seminaret for Samisk forum i domstolene, Tana.

Govva ovdasiiddus:
Duopmostuoluid Sámi foruma semináras, Deanus

Alle foto/govva: Domstoladministrasjonen / Duopmostuollohállidduhus

Domstoladministrasjonen v/Samisk forum i domstolene

Besøksadresse:
Dronningensgate 2
7011 Trondheim

Postadresse: Postboks 5678 Torgarden
7485 Trondheim

Telefon: +47 73 56 70 00
E-post postmottak@domstoladministrasjonen.no

Domstoladministrasjonen v/Duopmostuoluid Sámi forum

Galledančujuhus:
Dronningensgate 2
7011 Trondheim

Poastačujuhus: Postboks 5678 Torgarden
7485 Trondheim

Telefovdna: +47 73 56 70 00
E-poasta postmottak@domstoladministrasjonen.no